

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	11 juni 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-1404	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82258218	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	16 november 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- 1: Voorschriften - 2: Kaart plangebied - 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen - 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing Wnb ruimtelijke ingrepen Hogeweg 261, Amersfoort

Op 16 november 2020 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecologisch adviesbureau Viridis namens Sminck vastgoed, voor de locatie Hogeweg 261 in Amersfoort (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2020-1404.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het doden of vangen, verstoren en vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 maart 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op activiteiten op het adres Hogeweg 261 in Amersfoort. U bent van plan de bestaande woning en bijbehorende schuur te slopen en een nieuwe woning te realiseren. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 1 maart 2024.

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 26 mei 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

"In het plangebied aan de Hogeweg 261 komen geen jaarrond beschermde soorten voor, behalve één gewone dwergvleermuis die een verblijfplaats met meerdere functies heeft in de te slopen bedrijfswoning. In de omgeving van Hogeweg 261 zijn geen planlocaties waar dezelfde ruimtelijke ontwikkeling kan plaatsvinden én waarbij het waarschijnlijk is dat er minder beschermde soorten of verblijfplaatsen worden aangetroffen dan in dit plangebied. Er is dus geen alternatieve locatie waar het uitvoeren van de woningbouwontwikkeling minder effect heeft op beschermde soorten dan in dit plangebied."

In de aanvulling van 26 mei 2021 geeft u daarbij het volgende aan:

"De werkzaamheden zijn locatiegebonden omdat het de sloop van bestaande panden betreft; dit kan niet op een andere locatie worden uitgevoerd. Ook zijn er binnen de rode contour van Amersfoort nauwelijks alternatieve locaties beschikbaar, zeker als het gaat om locaties waar eenzelfde aantal woningen (elf vrije sector- en zes sociale huurwoningen) gerealiseerd kan worden. Als het oppervlak dat hiervoor nodig is op een andere locatie vrijgemaakt moet worden, dan is het niet waarschijnlijk dat het effect op beschermde soorten kleiner is dan in het betreffende plangebied. Gewone dwergvleermuizen komen in Nederland overal in de bebouwde omgeving algemeen voor² en in veel gevallen in vergelijkbare of hogere dichtheden als in voorliggend project. Het project op een andere locatie uitvoeren zal dus niet leiden tot een significant minder negatief effect op beschermde soorten. Bovendien worden er in de te realiseren woonwijk permanente verblijfplaatsen aangebracht, waardoor het negatieve effect volledig gemitigeerd wordt."

"Een alternatief voor sloop is renovatie van de woning. Bij renovatie moeten grote aanpassingen gedaan worden om de benodigde verduurzamingslag in het kader van het Energieakkoord te maken. Het is niet mogelijk om hierbij de aanwezige verblijfplaats te behouden. Renovatie en sloop hebben daarmee hetzelfde effect op de aanwezige verblijfplaats. Door het aanbieden van zowel tijdelijke als permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis en te werken buiten de kwetsbare periode worden negatieve effecten gemitigeerd. Behoud van het gebouw is bovendien geen optie, omdat de woning sterk verouderd is en niet meer aan de eisen van deze tijd voldoet. Conform de huidige bestemming mag het al gesloopt worden (en mogen er woningen gebouwd worden)."

Uit uw onderbouwing blijkt dat er geen redelijke alternatieve locatie voor de nieuwbouw bestaat. Het behouden van de huidige bebouwing is daarom geen mogelijkheid. Een andere werkwijze en inrichting zijn ook niet aan de orde, aangezien renovatie, waarbij de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis ook wordt aangetast, geen redelijk alternatief is. Verder wordt gewerkt buiten de meest kwetsbare periode van de soort en is een andere periode niet wenselijk.

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. U heeft de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: *"In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten"*. In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"Over de woningnood wordt het volgende geschreven in de rapportage 'Staat van de Woningmarkt – Jaarrapportage 2020'³:

² Zoogdiervereniging. 2021. Zoogdiersoorten, Gewone dwergvleermuis. Gevonden op 11-5-2021, via: <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/gewone-dwergvleermuis>

³ Staat van de Woningmarkt – Jaarrapportage 2020, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2020.

"Het actuele tekort is – ondanks de sterk gestegen woningbouwproductie in de afgelopen 2 jaar – door sterkere huishoudensgroei toegenomen ten opzichte van vorig jaar (woningtekort 2019 was 3,8%) en is in 2020 331 duizend woningen (4,2% van de woningvoorraad). De daling van het aantal afgeven bouwvergunningen, de stikstof en PFAS-problematiek en de coronacrisis zijn aanleiding voor onder meer het EIB en ABF-Research om de verwachtingen voor de bouwproductie in 2021 en 2022 naar beneden bij te stellen. De verwachte daling van de bouwproductie in combinatie met de verdere toename van het aantal huishoudens leidt ertoe dat het woningtekort verder zal oplopen naar 5,1% (419 duizend woningen) in 2025."

Ook wordt het volgende geschreven:

"De totale netto plancapaciteit over de periode 2020 tot 2030 is in Nederland 837 duizend woningen, de woningbehoefte neemt in deze periode toe met 695 duizend, het huidige woningtekort is 331 duizend. Indien al deze plannen tijdig gerealiseerd worden zal het woningtekort afnemen tot iets minder dan 200 duizend in 2030. Maar als rekening gehouden wordt met 30% planuitval zal het woningtekort in 2030 zijn toegenomen ten opzichte van het huidige tekort."

In paragraaf 7.4 van de BVO-rapportage⁴ wordt informatie gegeven die afkomstig is uit het Deltaplan Woonopgave Amersfoort⁵. Het Deltaplan geeft aan dat het landelijk beeld ook van toepassing is op Amersfoort: "De Amersfoortse woningmarkt is oververhit, net als in de rest van de Randstad en sommige andere delen van Nederland. Er is een groot tekort aan sociale huurwoningen en ook in de vrije sector is de woningmarkt vastgelopen door een dalend aantal woningen dat te koop of te huur staat. Per aangeboden woning zijn er zoveel geïnteresseerden dat de huizenprijzen sterk zijn gestegen. Het gevolg is dat steeds meer mensen op de woningmarkt in de knel raken, van starters tot gezinnen tot ouderen. Vooral voor de lage en middeninkomens is de situatie problematisch: de wachttijd voor een sociale huurwoning is opgelopen tot ruim 9 jaar en middeninkomens kunnen in de vrije sector nauwelijks nog een betaalbare woning krijgen."

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soort.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soort

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één gecombineerde zomer- en paarverblijfplaats vastgesteld in de woning aan de Hogeweg 261 in Amersfoort. Omdat verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten. Een kaart met de locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de algemeenste vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste 4 jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2019). De landelijke staat van instandhouding van gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig. Alhoewel veelvuldig onderzoek is uitgevoerd in Amersfoort in het kader van een soortmanagementplan (SMP), is de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in dit deel van Amersfoort ter hoogte van de Hogeweg niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt ervan uitgegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft.

⁴ Timmerman, F. 2020. Vleermuis- en broedvogelonderzoek - Hogeweg 261, Amersfoort. Ecologisch Adviesbureau Viridis, Culemborg.

⁵ Deltaplan – Visie en Aanpak Woonopgave Amersfoort, Gemeente Amersfoort, april 2019.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soort

Door de werkzaamheden zal één gecombineerde zomer-, en paarverblijfplaats en tevens mogelijke winterverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden vernield, wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Deze voorschriften zien onder andere op het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen, de plaatsing van permanente alternatieve verblijfplaatsen en het eventueel verwijderen van de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen. Door de uitvoering van de maatregelen zijn voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten de meest kwetsbare periode ongeschikt gemaakt. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewinningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Voor deze soort geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt in de nieuwe situatie. Zowel voorafgaand aan- als tijdens het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden worden mitigerende maatregelen toegepast. Door het correct uitvoeren hiervan is er geen sprake van een wezenlijk negatief effect op de gewone dwergvleermuis. De sloop van het gebouw waarin de verblijfplaats is aangetroffen, tast de functionaliteit van de verblijfplaats aan; deze functionaliteit wordt in de nieuwe situatie echter hersteld. De gevolgen van de ingreep zijn zeer lokaal en hebben effect op het individu, niet op de populatie. Door de planning van de werkzaamheden en het aanbrengen van voorzieningen zijn de effecten op de gewone dwergvleermuis slechts van tijdelijke aard en hebben geen invloed op de populatie. Door het plaatsen van alternatieve verblijfplaatsen die bewezen werkzaam zijn en direct in gebruik genomen kunnen worden door de aanwezige gewone dwergvleermuis zal het aanbod van verblijfplaatsen voor deze soort in de nieuwe situatie niet verminderen. Door een groter aantal verblijfplaatsen terug te plaatsen in de nieuw te realiseren woningen zullen er na afloop van de werkzaamheden meer verblijfplaatsen beschikbaar zijn voor de gewone dwergvleermuis, waardoor het gebied zelfs geschikter wordt voor deze soort. De omgeving van het plangebied zal niet worden aangetast door de werkzaamheden. Groene structuren die thans in de omgeving aanwezig zijn, blijven behouden, waardoor foerageermogelijkheden en eventuele vliegroutes niet worden beïnvloed. Het functionele leefgebied van de gewone dwergvleermuis blijft hierdoor behouden. Lokale populaties ondervinden derhalve geen negatieve effecten van het project; de gunstige staat van instandhouding blijft gedurende en na afloop van de werkzaamheden behouden.

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan. Negatieve effecten op de staat van instandhouding op lokaal niveau zijn, vanwege de flexibiliteit van de soort en de te nemen maatregelen, verwaarloosbaar.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;

- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

X. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

XI. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

XII. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.
- Gemeente Amersfoort.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

8. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
9. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
10. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren

en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

- relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
11. De voorgestelde maatregelen die zijn opgenomen in bijlage 4 moeten worden opgevolgd.
 12. Voorafgaand aan de werkzaamheden ter hoogte van de invliegopening dient de invliegopening ontoegankelijk gemaakt te worden voor vleermuizen middels het plaatsen van exclusion flaps. Deze flap moet ten minste drie dagen (tijdens voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden) aanwezig zijn. Na afloop van de in voorschrift 11 genoemde dagen dient een deskundige⁶ op het gebied van vleermuizen te controleren of vleermuizen het gebouw verlaten hebben.
 13. Voor de plaatsing van de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis geldt dat deze bij minimaal 3 meter hoogte (maar bij voorkeur minimaal 4 meter hoogte), met een vrije aanvliegroute en uitvliegruimte, vrij van kunstlicht en verstoring, buiten bereik van predatoren en op windrichtingen waar deze niet te warm worden, moeten worden geplaatst.
 14. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen mogen pas verwijderd worden wanneer de permanente verblijfplaatsen gerealiseerd zijn en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door vleermuizen. Hierbij dienen de gewenningsperioden voor zomer- en paarverblijfplaatsen, zoals genoemd in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017), te worden gehanteerd. Dit ter beoordeling van de deskundige zoals genoemd in voorschrift 8.

Na afloop van de werkzaamheden

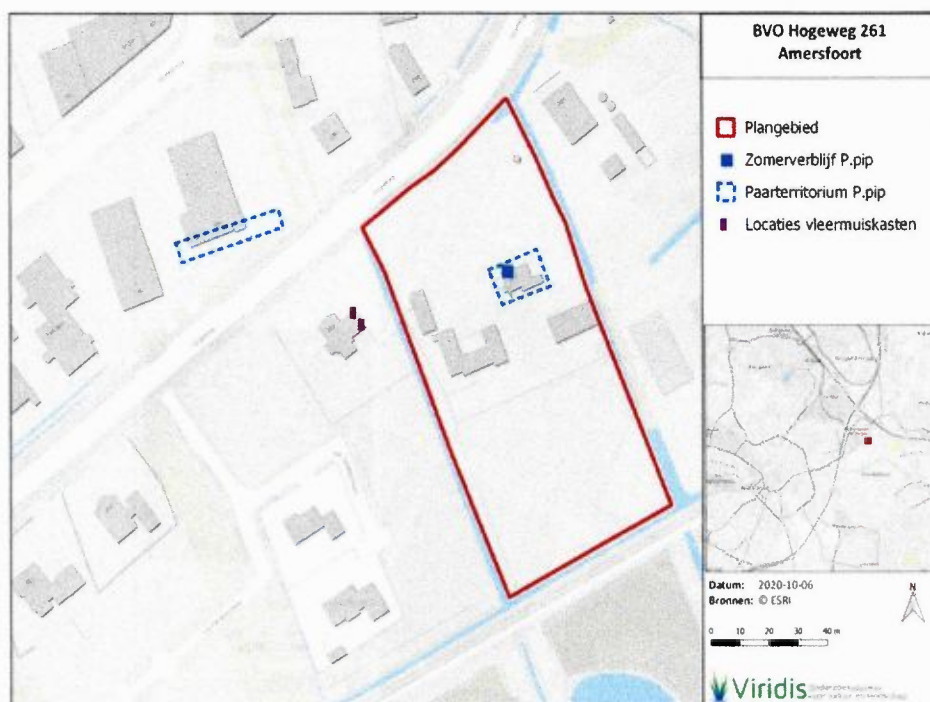
15. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

Figuur 2.1 | Overzicht plangebied Hogeweg 261, Amersfoort

Bijlage 3: Kaart aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 6.2 | Locaties gemonteerde alternatieve verblijfplaatsen, gemonteerd aan het woonhuis op Hogeweg 259

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Aanvullingen Viridis van 26 mei 2021:

Vleermuizen

Mitigerende en compenserende maatregelen

3 - Wij verzoeken u een kaart toe te voegen waarop duidelijk de plaatsing van de tijdelijke verblijven aangegeven staat, en de datum waarop deze kasten geplaatst zijn aan te geven.

Zoals in de BVO-rapportage aangegeven, zijn de eerste twee kasten (aan de noordoostgevel van Hogeweg 261) geplaatst op 19 juli 2019. De resterende twee kasten zijn op 14 januari 2021 gemonteerd aan de noordwest- en noordoostgevel van De Tabaksschuur 5 (Figuur 1).

Figuur 1 – Hogeweg 261, Amersfoort; locaties vleermuisverblijven en tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen

4 - Wij verzoeken u concreet toe te lichten waarom de tijdelijke voorzieningen op de gekozen locaties geplaatst zijn. Tijdelijke verblijfplaatsen moeten gezamenlijk verschillende kwaliteiten bevatten ten aanzien van o.a. locaties en opwarming.

Voor dit project geldt dat alle aanwezige gebouwen binnen het plangebied gesloopt zullen worden om voor nieuwbouwwoningen plaats te maken. De tijdelijke kasten moesten zodoende aan een pand in de directe omgeving worden bevestigd, waarbij de welwillendheid van eigenaren van omliggende panden minimaal bleek. Uiteindelijk zijn de eigenaren van voorgenoemde adressen bereid geweest om elk twee kasten aan hun woning te laten ophangen, waarbij de keuze qua oriëntatie nog steeds beperkt bleef tot hetgeen is uitgevoerd. Echter, de oorspronkelijke verblijfplaats is vastgesteld op het noorden-noordwesten. De oriëntatie van de tijdelijke kasten varieert enigszins van noord/noordwest tot noordoost, maar het is een realistisch uitgangspunt dat een vergelijkbaar klimaat beschikbaar is in de tijdelijke kasten ten opzichte van de oorspronkelijke verblijfplaats. Daarbij moet in acht worden genomen dat het verder investeren in het vinden van bereidwillige omwonenden binnen de geldende straal van 100 á 200 m vanaf de aangetroffen verblijfplaats niet zal leiden tot een grotere kans op succesvolle mitigatie; het BIJ12 kennisdocument voor gewone dwergvleermuis stelt immers dat de slag-inskans het grootst is bij een zo kort mogelijke afstand tussen verblijfplaats en vervangende kasten.

7 - Wij verzoeken u toe te lichten dat de gekozen locaties voor zowel de tijdelijke als permanente maatregelen vrij zijn van verstoring.

Voor zowel de tijdelijke als permanente alternatieve verblijfplaatsen geldt dat zij zich (zullen) bevinden aan/in gevels van woonhuizen. In de directe omgeving van de verblijfplaatsen zal geen bedrijvigheid plaatsvinden die als verstoring mag worden verstaan. Er zal normale, menselijke activiteit in de omgeving zijn, zoals op de meeste plekken rond verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen in de stedelijke omgeving.

8 - Kunt u garanderen dat de locaties van de alternatieve verblijfplaatsen buiten de verstoringsinvloed zijn van de werkzaamheden zodat deze tijdens de werkzaamheden steeds beschikbaar zijn?

Op de locatie waar de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen zijn aangebracht, worden geen werkzaamheden uitgevoerd, omdat zij zich buiten het plangebied bevinden. De projectgerelateerde werkzaamheden worden altijd uitgevoerd met de nodige zorg voor aanwezige flora en fauna, waar eventueel aanwezige vleermuizen in de tijdelijke kasten ook onder vallen. In principe wordt niet verwacht dat werkzaamheden in het plangebied leiden tot verstoring van de locaties waarop de tijdelijke kasten zich bevinden. Mocht het noodzakelijk zijn om ook in de avonduren te werken of gebruik te maken van sterke verlichting, dan zal er zorg voor worden gedragen dat deze verlichting niet op de tijdelijke verblijfplaatsen valt.

9 - Wij verzoeken u concreet toe te lichten welke vleermuiskasten als permanente voorziening geplaatst zullen worden. Volgens de website van Vivaro Pro zijn de genoemde kasten VK IB VL 01 en VK IB VL 02 niet meer leverbaar en zal vervangen worden door een ander type.

Wij beschikken nog niet over concrete bouwtekeningen van de te realiseren woningen. Zodra hierover meer bekend is, treden wij in overleg met de architect om te bepalen hoe de permanente alternatieve verblijfplaatsen geïmplementeerd kunnen worden. Wij hebben hierbij de voorkeur om niet te werken met inbouwkasten, maar delen van gevels (of daken) open te laten, zodat een veelvoud aan het wettelijk verplichte aantal te realiseren verblijfplaatsen ontstaat. Mocht dat niet mogelijk zijn, dan zullen wij er zorg voor dragen dat men inbouwkasten Vivara Pro IB VL 06 en IB VL 07 (of vergelijkbare kasten) plaatst. Wij zullen erop toezien dat de permanente mitigatie op de juiste manier (volgens de voorgeschreven specificaties in het kennisdocument over gewone dwergvleermuis van BIJ12) in het gebouwontwerp wordt opgenomen. Zodra wij hierover concreet informatie hebben, kunnen wij u hier desgewenst nog over informeren.

gerealiseerd, die dezelfde functie kunnen vervullen als zomer- en paarverblijfplaatsen die verloren gaan.

- Alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen worden bij voorkeur zo dicht mogelijk, maar altijd binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats geplaatst en altijd binnen het leefgebied van de soort.
- In het geval een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zich op dezelfde locatie bevindt als een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis is het zeer waarschijnlijk dat dit één verblijfplaats betreft die voor hetzelfde individu verschillende functies vervult (zomer- en paarverblijfplaats). Deze verblijfplaatsen worden als één verblijfplaats beschouwd met meerdere functies en ook in dit geval is de compensatiefactor minimaal vier (Limpens & Regelink, 2017). In dit plangebied gaat één verblijfplaats met meerdere functies verloren; er dient dus in vier alternatieve verblijfplaatsen te worden voorzien.
- Het toepassen van maatwerk heeft de voorkeur boven het plaatsen van kant en klare oplossingen. Dit geldt voor alle typen verblijfplaatsen. Door het creëren van maatwerkoplossingen kan meer rekening gehouden worden met de ecologie van vleermuizen. In Bijlage E t/m G worden voorbeelden gegeven van maatwerkoplossingen.
- Een maatwerkoplossing kan zijn: het creëren van een ruimte achter de goot zodat de gootbetimmering geschikt wordt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen (zie Bijlage G). Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor vier' gemitigeerd.
- Indien het niet mogelijk is om maatwerk toe te passen, worden er *per* alternatieve zomer- of paarverblijfplaats twee geschakelde inbouwkasten van het type IB VL 01 + IB VL 02 geplaatst.

6.4 Mitigatie vleermuisverblijven

Het moment waarop de mitigerende maatregelen en werkzaamheden uitgevoerd worden is naast de gewenningsperiode ook afhankelijk van bijvoorbeeld de weersomstandigheden en de omgeving van de woningblokken. De planning c.q. fasering van de mitigerende maatregelen en werkzaamheden wordt nader overeengestemd met een ter zake kundige ecooloog.

- De algemene maatregelen zoals beschreven in paragraaf 6.1, 6.2 en 6.3 dienen nagevolgd te worden.

Vleermuizen

Het mitigeren van verblijfplaatsen is noodzakelijk om de functionaliteit van het gebied voor de gewone dwergvleermuis in de nieuwe situatie te waarborgen. In het betreffende plangebied is één zomerverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld dat in het najaar ook dient als paarverblijf. Deze verblijfplaats bevindt zich in de noordzijde van de woning; vermoedelijk vindt de vleermuis toegang via één of meerdere openingen onder de dakrand of onder dakpannen.

Permanente mitigatie

- Er moeten minimaal 4 verblijfplaatsen voor vleermuizen worden aangeboden. Hiertoe wordt er maatwerk toegepast in de nieuwe situatie.
- Voorbeelden van maatwerk zijn weergegeven in paragraaf 6.5. Door het creëren van een ruimte in de spouwmuur, boeiborden en/of dakoverstek wordt het woonblok geschikt gemaakt als zomer- en/of paarverblijfplaats voor vleermuizen. Hierdoor wordt ver boven de benodigde 'compensatiefactor 4' gemitigeerd.
- Hoewel het altijd de voorkeur heeft om maatwerk toe te passen, kan er voor de 4 alternatieve verblijfplaatsen ook gebruik gemaakt worden van inbouwkasten. Het betreft hier 4 inbouwkasten (bijvoorbeeld IB VL 01 + IB VL 02). Deze alternatieve verblijfplaatsen worden geplaatst in de nieuwe woonblokken. Welk alternatief als verblijfplaats wordt gekozen zal, in overleg met de aannemer of opdrachtgever, in het Ecologisch Werkprotocol worden beschreven.

Tijdelijke mitigatie

Om vleermuizen voldoende kans te bieden om nieuwe verblijfplaatsen in hun omgeving te ontdekken, worden gewenningsperiodes gehanteerd die in de betreffende Kennisdocumenten worden genoemd. Alternatieve paarverblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis moeten zes maanden voorafgaande aan het paarseizoen worden aangeboden. Voor zomerverblijfplaatsen geldt een gewenningsperiode van drie maanden in het seizoen dat de dieren actief zijn (globaal april t/m september). Omdat het in dit plangebied een verblijfplaats betreft die zowel als zomer- als paarverblijf dient, wordt de langste gewenningsperiode gehanteerd (zes maanden).

Opgehangen kasten

Op 4 juli 2019 zijn twee (van de vier) alternatieve paarzomerverblijven gemonteerd aan het woonhuis direct

ten westen van het plangebied (Hogeweg 259, Afbeelding 6.1, Figuur 6.1). De resterende twee tijdelijke kasten moeten op het moment van schrijven van deze rapportage nog worden opgehangen. Gezien de geringe hoeveelheid geschikte locaties om kasten op te hangen, is hierover nog geen duidelijkheid. Om de gewenningsperiode van zes maanden voorafgaande aan het paarseizoen (van 2021) voor het aanbieden van een alternatief paarverblijf in acht te nemen, is het streven om de resterende kasten in ieder geval voor half februari 2021 op te hangen. De sloop kan op die manier vanaf half augustus 2020 aanvangen.

Afbeelding 6.1 | Twee alternatieve verblijfplaatsen, gemonteerd aan het woonhuis op Hogeweg 259

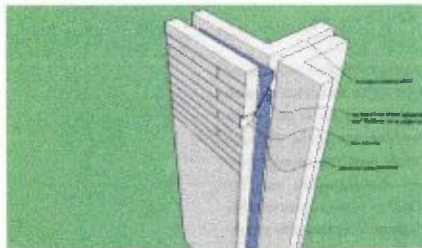
6.5 Maatwerk

Vleermuizen maken gebruik van loze ruimtes in gebouwen. Naast inbouwkasten kunnen de bouwkundige elementen een gebouw zelf ook een verblijfplaats worden. Doormiddel van het openlaten van de spouwmuur, boeiborden of dakoverstek. Het Bouwbesluit is voor deze ingrepen geen belemmering, openingen groter dan 10 millimeter zijn namelijk toegestaan, als ze bedoeld zijn voor beschermde diersoorten.

Spouwmuur

De vrije ruimte tussen het isolatiemateriaal en de buitenmuur moet ten minste 2 centimeter zijn, zodat vleermuizen zich in de spouw kunnen verplaatsen (Figuur 6.2).

- Zorg voor een open stootvoeg van 1,5 mm tot 2,5 mm breed.
- De tussenspouw moet bekleed zijn met ruw, hard materiaal voor grip. Stenig materiaal, houtbeton of ruw betonplex zijn prima.
- In de tussenspouw kan eventueel gebruik worden gemaakt van kunststofgaas met een maaswijde van 3 tot 10 millimeter of opgeruwde isolatieplaten.
- De spouw kan ook toegankelijk gemaakt worden met behulp van een speciale inbouwkast.
- Plaats de ingang zo hoog mogelijk, maar minimaal 3 meter boven de grond of een ander vlak oppervlak.

Figuur 6.2 | Voorbeeld van een open stootvoeg. (Bron: bouwnatuurinclusief.nl)

Dakoverstek

Woningen met een overstekende dakrand bieden een uitstekend alternatief voor een vleermuisverblijfplaats. Vleermuizen kruipen het liefst weg in allerlei kieren of spleten, zoals een plank net onder de dakrand. Door de plank zodanig in te tekenen dat er 1,5 tot 2 centimeter ruimte is tot aan de muur, ontstaat de mogelijkheid voor vleermuizen om achter deze plank weg te kruipen (Figuur 6.3).

- Het aanbrengen van sleuven in de gootbekisting creëert openingen die erg in trek zijn bij vleermuizen.
- Het vleermuisvriendelijk aanpassen van een gevelrand kan door ruimte te creëren in de oorspronkelijke constructie tussen de beplating en de gevel. Hiermee kunnen verblijfplaatsen voor vleermuizen worden gecreëerd.

Figuur 6.3 | Voorbeeld van een opening in een dakoverstek. (Bron: bouwnatuurinclusief.nl)